

Hem?ire G?zlem ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?ire G?zlem ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22791>

Özet

Hemşire Gözlem Ölçeği (HGÖ), **psikiyatri kliniğinde yatan hastalar**ın davranışları, genel durumları ve klinik risklerini hemşire gözlemleri aracılığıyla sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ayşe Sarı tarafından 2016 yılında bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bu ölçek, hastaların iştiraki düzeyleri, negativizm eğilimleri, günlük yaşam aktiviteleri ve zarar verme potansiyeli gibi kritik alanları kapsayan 33 maddeden ve altı faktörden oluşmaktadır. Ölçek, hemşirelik uygulamalarında hasta takibini standartlaştırmayı ve klinik karar verme süreçlerine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Hemşire Gözlem Ölçeği, **psikiyatri**, güvenirlilik, geçerlik, hemşirelik gözlemi, klinik değerlendirme, negativizm, Ayşe Sarı.

Yazarlar

Ayşe Sarı

Amaç

Hemşire Gözlem Ölçeği, **psikiyatri kliniklerinde** yatan hastaların gözlemlenebilir davranışları ve klinik durumları objektif, geçerli ve güvenilir bir şekilde değerlendirebilecek bir araç geliştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle hemşirelerin günlük rutin içinde hastaların iştiraki, güvenlik riskleri ve temel ihtiyaçlarına yönelik davranışları kaydetmelerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Bu geliştirme çalışması, klinik ortamda kullanılan gözlem formlarının standartlaştırılması ve psikiyatrik hastaların bakım süreçlerinin daha bilimsel temellere oturtulmasına önemli bir katkı sağlamaktadır. Ölçek, hastanın tedaviye uyumunu ve klinik seyrini izlemede kritik bir rol üstlenir.

Yapı

Ölçek, **psikiyatri kliniğinde** yatan hastaların gözlemlenebilir davranışsal ve fiziksel durumları ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, altı ana faktör altında toplanan 33 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin temelini, hemşirelerin hastayla etkileşimleri sırasında ortaya çıkan davranışsal örüntülerin değerlendirilmesi oluşturur.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapılar arasında **iştiraki** (tedaviye ve kurallara uyum), **negativizm** (reddetme ve olumsuz tepkiler), **günlük yaşam aktiviteleri ve genel görünüm** (öz bakım ve hijyen), **zarar verme potansiyeli** (kendine veya başkasına), **konuşma** (iletişim şekli ve amaca

uygunluk) ve **engellenme/zarar verme** e?ilimleri bulunmaktad?r.

Geçerlik

Hem?ire Gözlem Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ortaya koymu?tur. Yap? geçerlili?i, hem **Aç?klay?c? Faktör Analizi** (Aç?klay?c? Faktör Analizi) hem de **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir.

Aç?klay?c? Faktör Analizi sonucunda, ölçe?in beklenen ?ekilde 33 madde ve alt? temel faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu yap?, ard?ndan gerçekleştirilen Do?rulay?c? Faktör Analizi ile de do?rulanm?? olup, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? (**Cronbach Alfa**) hesaplanarak gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? 0.82 olarak bulunmu?tur, bu de?er ölçe?in bütünü için yüksek düzeyde bir güvenilirli?e i?aret etmektedir.

Faktör baz?nda iç tutarlılık katsay?lar? ise a?a??daki gibidir:

??birli?i faktörü için: 0.82

Negativizm faktörü için: 0.68

Günlük Ya?am Aktiviteleri & Genel Görünüm faktörü için: 0.69

Engellenme/Zarar Verme faktörü için: 0.66

Zarar Verme faktörü için: 0.57

Konu?ma faktörü için: 0.47

Görüldü?ü üzere, ??birli?i faktörü mükemmel bir iç tutarlılık?a sahipken, Negativizm, Günlük Ya?am Aktiviteleri ve Engellenme/Zarar Verme faktörleri kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik göstermektedir. Konu?ma ve Zarar Verme faktörlerinin alfa de?erleri ise di?er faktörlere göre daha dü?üktür, bu durum bu alt ölçeklerin klinik uygulamada dikkatli yorumlanmas?n? gerektirebilir.

Faktör Analizi

Hem?ire Gözlem Ölçe?i'nin yap?sal analizi, 33 maddenin alt? temel faktör alt?nda grupland???n? göstermi?tir. Bu faktörler ve içerdikleri madde say?lar? ?unlard?r:

??birli?i (10 madde): Hastan?n tedavi ekibiyle ve ortamla ne ölçüde uyum sa?lad???n? ölçer.

Günlük Ya?am Aktiviteleri ve Genel Görünüm (8 madde): Hastan?n öz bak?m becerilerini, hijyenini ve genel fiziksel sunumunu de?erlendirir.

Negativizm (6 madde): Hastan?n olumsuz, dirençli ve uyumsuz davran??lar?n? ölçer.

Zarar Verme (3 madde): Kendine veya çevresine zarar verme riskini de?erlendirir.

Konuşma (3 madde): Hastanın iletişiminin amaca uygunluğunu ve anlaşılabilirliğini değerlendirir.
Engellenme/Zarar Verme (3 madde): Hastanın çabuk öfkelenme ve engellenmeye karşı tepkilerini ölçer.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir Türkçe ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Hemşire Gözlem Ölçeği (Bir hemşire tarafından hasta davranışları gözlemlenmesine dayalı derecelendirme formu.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkin (Psikiyatri kliniğinde yatan hastalar)

Popülasyon Detayları: Psikiyatri kliniklerinde yatan, gözlem gerektiren hastalar.

Test Metodolojisi: 3'lü Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Derecelendirme seçenekleri şunlardır: (1= hiçbir zaman, 2= bazen, 3= sık sık).

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, psikiyatri, gözlem ölçeği, **yapı geçerliliği**, Cronbach Alfa, klinik risk, **Davranış Değerlendirmesi**, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: aysesar2012@gmail.com

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir (2016 tezi kapsamında).

Yazınlar, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Ayşe Sarı'nın 2016 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve detaylı bilgi için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [hemsire-gozlem-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Sarý, A. (2016). *Psikiyatri kliniğinde yatan hastalar için Hemþire Gözlem Ölçeði geliþtirilmesi geçerlik ve güvenirlik çalþþması* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Hemþire Gözlem Ölçeði Maddeleri

ÖNEMLİ: Aþağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde deðiştirilmemelidir.

Þekirliði (10m): Gündüzleri vaktini yatağında geçiriyor.

Negativizm (6m): Göz teması kuruyor.

Günlük yaşam aktiviteleri ve genel görünüm (8m): Yüz ifadesi sıkıntılı.

Zarar verme (3m): Ağırlıyor.

Konuþma (3m): Amaca uygun konuþuyor.

Engellenme/zarar verme (3m): Çabuk öfkeleniyor.